

การประเมินความต้องการจำเป็นด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

NEEDS ASSESSMENT OF CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY OF THE SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE

สมศักดิ์ จัตตูปรพงษ์ | *Somsak Jattupornpong*

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ประเทศไทย | Faculty of Industrial Education and Technology, King Mongkut's University of Technology Thonburi, Bangkok, Thailand
E-mail: Jattuporn@gmail.com

ศักดิ์ดา สถาพรวงษา | *Sakda Sathapornwachana*

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยชินวัตร จังหวัดปทุมธานี ประเทศไทย | Faculty of Education, Shinawatra University, Pathum Thani, Thailand
Corresponding Author E-mail: Nabangchang.s8882@gmail.com

วิลินดา พงศ์ธราธิก | *Winrinda Phongtratic*

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ประเทศไทย | Faculty of Education, Walailak Rajabhat University under the Royal Patronage, Pathum Thani, Thailand
E-mail: Wirinda@vru.ac.th

Received: (September 27, 2024); Revised: (October 25, 2024); Accepted: (October 27, 2024)

Citation:

สมศักดิ์ จัตตูปรพงษ์, ศักดิ์ดา สถาพรวงษา, และวิลินดา พงศ์ธราธิก. (2567). การประเมินความต้องการจำเป็นด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา. วารสารวิจัยและนวัตกรรมเพื่อความยั่งยืน (JRIS), 1(5), 12-26.

Jattupornpong, S., Sathapornwachana, S., & Phongtratic, W. (2024). Needs Assessment of Corporate Social Responsibility of The Secondary Education Service Area Office. *Journal of Research and Innovation for Sustainability (JRIS)*, 1(5), 12-26.

ABSTRACT

The objectives of this research were to 1) study of Current Conditions and Desirable Conditions of Needs Assessment of Corporate Social Responsibility of The Secondary Education Service Area Office, 2) study The needs assessment of corporate Social Responsibility of The Secondary Education Service Area Office. The sample was 331 school administrators determined sample size by Krejci and Morgan's sample size table and randomly selected by multi-stage random sampling, stratified random sampling, and simple random sampling. The research instrument was a questionnaire with a validity, IOC values of .80-1.00, and a reliability value of .94. The data were statistically analyzed using frequency, percentage, mean, and PNI Modified. The results of the research were as follows: Current Conditions and Desirable Conditions of Needs Assessment of Corporate Social Responsibility of The Secondary Education Service Area Office 1.1) Current Conditions of Needs Assessment of Corporate Social Responsibility of The Secondary Education Service Area Office as a whole and in each aspect at a moderate level, it was shown from highest to lowest average: Humanity, Environment, Good Governance, Legal, and Economics. 1.2) Desirable Conditions of Needs Assessment of Corporate Social Responsibility of The Secondary Education Service Area Office as a whole at a high level, it was shown from highest to lowest average: Humanity, Environment, Good Governance, Legal, and Economics 2) The needs assessment of corporate Social Responsibility of The Secondary Education Service Area Office as a whole at a high level, it was shown from highest to lowest average: Legal, Environment, Humanity, Good Governance, and Economics.

Keyword: Corporate Social Responsibility, Current Conditions and Desirable Conditions, The Secondary Education Service Area Office, Needs Assessment

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 2) การประเมินความต้องการจำเป็นด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 331 คน โดยการเปิดตารางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างวิจัยของเครจซีและมอร์แกน สุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน การสุ่มแบบแบ่งชั้นและการสุ่มอย่างง่ายตามสัดส่วน เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถามมีค่าความสอดคล้องรายข้ออยู่ระหว่าง .80 – 1.00 และค่าความเที่ยง .94 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified}) ผลการวิจัยพบว่า 1.) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่า 1.1) สภาพปัจจุบันด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านมนุษยธรรม รองลงมา คือ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านธรรมาภิบาล ด้านกฎหมาย และด้านเศรษฐกิจ 1.2) สภาพที่พึงประสงค์

ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านมนุษยธรรม รองลงมา คือ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านธรรมาภิบาล ด้านกฎหมาย และด้านเศรษฐกิจ 2) การประเมินความต้องการจำเป็นด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ ด้านกฎหมาย ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านมนุษยธรรม ด้านธรรมาภิบาล และด้านเศรษฐกิจ ตามลำดับ

คำสำคัญ: ความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ความต้องการจำเป็น

1. บทนำ

ปัจจุบันองค์กรต่างๆ ทั่วโลก รวมทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ต่างเพิ่มความตระหนักถึงความจำเป็นและประโยชน์ของการดำเนินงานอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม ผลการดำเนินงานขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับสังคมและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เป็นส่วนสำคัญที่จะใช้วัดสมรรถนะของการดำเนินงานโดยรวมและการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องที่มีประสิทธิผล (สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ, 2563)

แนวความคิดความรับผิดชอบต่อสังคม เริ่มจากการประชุมสุดยอดระดับโลกด้านสิ่งแวดล้อม (Earth Summit) ในปี พ.ศ.2535 และได้มีการประกาศทิศทางใหม่ของการพัฒนาให้เป็น “การพัฒนาที่ยั่งยืน” หรือ Sustainable Development ที่ต้องคำนึงถึงปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อม เช่น ปัญหาโลกร้อน ภัยพิบัติทางธรรมชาตินอกเหนือจากการคำนึงถึงผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว สำหรับประเทศไทยก็มีการรณรงค์ส่งเสริมให้กิจการทั้งภาคธุรกิจและกิจการที่ใช้ภาคธุรกิจ ให้ประกอบกิจการด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมตามทิศทางสากลอย่างมีคุณธรรม เพื่อสร้างคุณค่าและประโยชน์สุขแก่กิจการ ผู้มีส่วนได้เสีย สังคม สิ่งแวดล้อม และประเทศชาติอย่างแท้จริง (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2555)

สำหรับแนวทางการดำเนินการที่แสดงความรับผิดชอบต่อสังคม นั้น ได้รับการพัฒนาและเป็นที่ยอมรับในระดับสากล คือ องค์กรระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน (The International Organization for Standardization หรือ ISO) ได้มาตรฐานที่ชื่อว่า ISO 26000 Social Responsibility โดยเสนอแนะให้กิจการทุกประเภทของประเทศที่พัฒนาแล้วหรือกำลังพัฒนาทั้งภาครัฐและภาคเอกชนให้ดำเนินการในทุกกระบวนการด้วยรูปแบบที่รับผิดชอบต่อสังคมเพิ่มมากขึ้นอย่างครอบคลุมผลกระทบของกิจการที่มีต่อ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เคารพสิทธิมนุษยชนและผลประโยชน์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2555)

ดังที่ Carroll (1991) กล่าวไว้ว่า: ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง ความรับผิดชอบต่อองค์กรธุรกิจที่ประกอบด้วย ด้านเศรษฐกิจ ด้านกฎหมาย ด้านจริยธรรม และด้านการกุศล โดยคาดหวังว่าสังคมและองค์กรธุรกิจสามารถที่จะมีจุดร่วมกันได้ สอดคล้องกับ Kotler & Lee (2005) ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคม

(Corporate Social Responsibility: CSR) นั้น เป็นพันธสัญญาขององค์กรที่ต้องมีความรับผิดชอบต่อในการปรับปรุงส่งเสริมสังคมที่ตนดำรงอยู่ให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและสนับสนุนช่วยเหลือสังคมด้วยทรัพยากรของบริษัทด้วยความสมัครใจ ซึ่งกิจกรรมที่องค์กรได้ดำเนินการโดยสมัครใจนั้น ไม่ได้หมายรวมถึงกิจกรรมที่ทำโดยถูกควบคุม บังคับตามกฎหมาย ศีลธรรม จริยธรรม หรือข้อบังคับต่าง ๆ เท่านั้น แต่รวมถึงการดำเนินการโดยสมัครใจในการดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อที่แท้จริง เพื่อให้สังคมที่องค์กรตั้งอยู่มีสภาพความเป็นอยู่และสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้นอีกด้วย ดังนั้นสถานศึกษาเป็นองค์กรหนึ่งที่มีกิจกรรมต่างๆ ที่สำคัญคือการจัดการศึกษา และมีผู้มีส่วนร่วม รวมทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นจำนวนมาก จำเป็นอยู่เองที่องค์กรที่มีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมเป็นอย่างยิ่ง โดยสามารถประยุกต์การดำเนินกิจกรรมตามแนวทางของ ISO 26000 ได้ แต่ด้วยบริบทที่อาจจะมีความแตกต่างกับกิจกรรมที่มุ่งแสวงหากำไร จึงอาจจะมีความต้องการจำเป็นในการดำเนินกิจกรรมที่แสดงความรับผิดชอบต่อสังคมแตกต่างกันไป และเพื่อเป็นแบบแผนการดำเนินกิจกรรมที่น่าจะเหมาะสมสำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

ดังนั้น ด้วยเหตุผลข้างต้นจึงนำไปสู่การศึกษา เรื่อง ความต้องการจำเป็นด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในครั้งนี้ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจะถูกนำไปใช้ในการกำหนดแนวทางการบริหารและการพัฒนาสถานศึกษาต่อไปในอนาคต

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

2.2 เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษา ความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยสังเคราะห์ตามกรอบแนวคิดของ Carroll (1991) มาตรฐาน ISO 26000 (2010) (พิพัฒน์ นนทธารณ์, 2553) โดยมีองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ 1) ความรับผิดชอบต่อด้านเศรษฐกิจ 2) ความรับผิดชอบต่อด้านกฎหมาย 3) ความรับผิดชอบต่อด้านมนุษยธรรม 4) ความรับผิดชอบต่อด้านสิ่งแวดล้อม 5) ความรับผิดชอบต่อด้านธรรมาภิบาล

4. วิธีการวิจัย

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา รวมทั้งสิ้น 2,362 คน

4.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา รวมทั้งสิ้น 331 คน โดยการเปิดตารางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างการวิจัยของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน การสุ่มแบบแบ่งชั้น และการสุ่มอย่างง่าย

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่ง และประสบการณ์การบริหาร มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการงาน (Check list)

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประเมิน 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ซึ่งแบ่งเกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถาม ดังนี้

5 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ มีขั้นตอน ดังนี้

4.3.1 การหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) นำแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อพิจารณาความตรงตามเนื้อหา (Content validity) ความถูกต้องของภาษา ความสมบูรณ์ครบถ้วนตามนิยาม โดยใช้วิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแต่ละข้อคำถาม (Index of Item - Objective Congruence : IOC) คือ +1 = สอดคล้อง, 0 = ไม่แน่ใจ, -1 = ไม่สอดคล้อง ซึ่งผู้วิจัยเลือกข้อที่มีความสอดคล้องตั้งแต่ .50 ขึ้นไป แล้วจึงปรับปรุงแก้ไขประเด็นคำถามแต่ละข้อตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เครื่องมือฉบับนี้มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .80-1.00

4.3.2 หาค่าความเที่ยง (Reliability) กับกลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน จากโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา แล้ววิเคราะห์ความเที่ยงทั้งฉบับ ด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามเกณฑ์ คือ ตั้งแต่ .70 ขึ้นไป เครื่องมือฉบับนี้มีค่าเที่ยงอยู่ .94

4.3.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

1) ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับตามแบบของลิเคิร์ท ซึ่งแบ่งเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

ตั้งแต่ 4.50 ขึ้นไป หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม อยู่ในระดับมากที่สุด

3.50 - 4.49 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม อยู่ในระดับมาก

2.50 - 3.49 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม อยู่ในระดับปานกลาง

1.50 - 2.49 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม อยู่ในระดับน้อย

ต่ำกว่า 1.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2) การประเมินความต้องการจำเป็น วิเคราะห์โดยใช้วิธี Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}) (สุวิมล ร่วงวานิช, 2550) ดังนี้

สูตรคำนวณ PNI Modified (Priority Needs Index = PNI) $PNI_{Modified} = (I-D)/D$

I = สภาพความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีความคาดหวังพึงประสงค์

D = สภาพความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีการปฏิบัติจริงในปัจจุบัน

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา รายละเอียดตามตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ภาพรวม

ด้าน	ความรับผิดชอบต่อสังคม ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		M	S.D.	แปลค่า	M	S.D.	แปลค่า
1.	ความรับผิดชอบต่อเศรษฐกิจ	3.13	.21	ปานกลาง	4.23	.28	มาก
2.	ความรับผิดชอบต่อกฎหมาย	3.17	.29	ปานกลาง	4.43	.22	มาก
3.	ความรับผิดชอบต่อมนุษยธรรม	3.32	.26	ปานกลาง	4.52	.19	มากที่สุด
4.	ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม	3.31	.23	ปานกลาง	4.52	.29	มากที่สุด
5.	ความรับผิดชอบต่อธรรมาภิบาล	3.30	.23	ปานกลาง	4.49	.17	มาก
	ภาพรวม	3.25	.20	ปานกลาง	4.44	.17	มาก

จากตาราง 1 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่า

สภาพปัจจุบันด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.25, S.D. = .20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความรับผิดชอบต่อมนุษยธรรม ($M = 3.32, S.D. = .26$) รองลงมา คือ ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ($M = 3.31, S.D. = .23$) ความรับผิดชอบต่อธรรมาภิบาล ($M = 3.30, S.D. = .23$) และความรับผิดชอบต่อกฎหมาย ($M = 3.17, S.D. = .29$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความรับผิดชอบต่อเศรษฐกิจ ($M = 3.13, S.D. = .21$) ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($M = 4.44, S.D. = .17$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความรับผิดชอบต่อมนุษยธรรม ($M = 4.52, S.D. = .19$) รองลงมา คือ ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ($M = 4.52, S.D. = .29$) ความรับผิดชอบต่อธรรมาภิบาล ($M = 4.49, S.D. = .17$) และความรับผิดชอบต่อกฎหมาย ($M = 4.43, S.D. = .22$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความรับผิดชอบต่อเศรษฐกิจ ($M = 4.23, S.D. = .28$) ตามลำดับ

2. การประเมินความต้องการจำเป็นด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา รายละเอียดตามตาราง 2

ตาราง 2 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

ด้าน	ความรับผิดชอบต่อสังคม ของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI Modified	ลำดับ
		M	S.D.	แปลค่า	M	S.D.	แปลค่า		
1.	ด้านเศรษฐกิจ	3.13	.21	ปาน กลาง	4.23	.30	มาก	0.351	5
2.	ด้านกฎหมาย	3.17	.29	ปาน กลาง	4.43	.22	มาก	0.398	1
3.	ด้านมนุษยธรรม	3.32	.26	ปาน กลาง	4.52	.19	มาก ที่สุด	0.361	3
4.	ด้านสิ่งแวดล้อม	3.31	.23	ปาน กลาง	4.52	.29	มาก ที่สุด	0.366	2
5.	ด้านธรรมาภิบาล	3.30	.23	ปาน กลาง	4.49	.17	มาก	0.360	4
ภาพรวม		3.25	.20	ปาน กลาง	4.44	.17	มาก	0.366	

จากตาราง 2 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่า ภาพรวม ค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ (PNI_{Modified} = 0.366) ด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นสูงที่สุด คือ ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านกฎหมาย (PNI_{Modified} = 0.398) รองลงมา คือ ด้านสิ่งแวดล้อม (PNI_{Modified} = 0.366) ด้านมนุษยธรรม (PNI_{Modified} = 0.361) และด้านธรรมาภิบาล (PNI_{Modified} = 0.360) และด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นต่ำสุด คือ ด้านเศรษฐกิจ (PNI_{Modified} = 0.351)

6. อภิปรายผล

6.1 สภาพปัจจุบันด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความรับผิดชอบต่อด้านมนุษยธรรม รองลงมา คือ ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ความรับผิดชอบต่อด้านธรรมาภิบาล และความรับผิดชอบต่อด้านกฎหมาย ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความรับผิดชอบต่อด้านเศรษฐกิจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทพร จันทรเปรม และศักดา สถาพรจนา (2565) วิจัยเรื่อง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาในเครือข่ายโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา พัฒนาการ มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา ในเครือข่ายโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ 2) วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา ในเครือข่ายโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบันการบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม ในเครือข่ายโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านกฎหมาย รองลงมาคือ ด้านธรรมาภิบาล ด้านเศรษฐกิจ ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านมนุษยธรรม ตามลำดับ ในส่วนของการปฏิบัติของสภาพปัจจุบันด้านกฎหมายมีระดับปฏิบัติมาเป็นอันดับหนึ่ง ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ภาพรวมของผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาทั่วประเทศ ต่างต้องบริหารจัดการโรงเรียนในความรับผิดชอบต่อสังคมให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดที่กำหนดไว้อย่างสูงสุดเพื่อการบรรลุความสำเร็จตามที่ได้กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความปลอดภัย โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้อย่างเป็นรูปธรรม และเปรียบพร้อมไปกับการบริหารจัดการอย่างมีมนุษยธรรม มีคุณธรรมจริยธรรมที่ทำให้ผู้ตามเกิดการยอมรับ เกิดความศรัทธาในตัวของผู้บริหาร และสอดคล้องกับแนวคิดของ Carroll (1991) ที่กล่าวไว้ว่า ความรับผิดชอบต่อด้านมนุษยธรรม (Philanthropic Responsibility) เป็นความรับผิดชอบต่อสังคมที่สูง ต้องดำเนินการอยู่ในการอบกฎหมายและจริยธรรม สังคมคาดหวังและปรารถนาให้ธุรกิจมีความรับผิดชอบต่อสังคมในการให้และเสียสละเพื่อสังคมในฐานะของการเป็นพลเมืองที่ดี ความรับผิดชอบต่อสังคมต้องเป็นผลรวมของความรับผิดชอบต่อทั้ง 4 ด้าน ไม่ใช่อย่างใดอย่างหนึ่ง

6.2 สภาพที่พึงประสงค์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความรับผิดชอบต่อด้านมนุษยธรรม รองลงมา คือ ความรับผิดชอบต่อด้านสิ่งแวดล้อม ความรับผิดชอบต่อด้านธรรมาภิบาล และความรับผิดชอบต่อด้านกฎหมาย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความรับผิดชอบต่อด้านเศรษฐกิจ ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เทียนชัย นาคแผ่น (2561) ที่ศึกษา เรื่อง ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ปทุมธานี พบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหาร

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาทางด้าน ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสาธารณประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านเศรษฐกิจ และด้านความรับผิดชอบต่อสังคมด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทรพร จันทรเปรม และศักดา สถาพรวงษา (2565) วิจัยเรื่อง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาในเครือโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา ในเครือโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านธรรมาภิบาล รองลงมา คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านกฎหมาย ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านมนุษยธรรม ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ภาพรวมของครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนได้เสียและสังคม ชุมชนมีความคาดหวังต่อผู้บริหารสถานศึกษา ต้องเป็นคนดี มีคุณธรรม มีจริยธรรมในการบริหารจัดการและการปฏิบัติตนในการดำรงชีวิตที่ดี และเต็มไปด้วยการเป็นผู้ที่มีมนุษยธรรม มีจิตใจที่งดงามในการดูแล ให้ความรักความเข้าใจกับนักเรียนทุกคนในโรงเรียน และเต็มไปด้วยความเสียสละ เห็นประโยชน์ต่อส่วนรวมเป็นที่ตั้ง ดังที่ ภิรมย์ ลีกุล (2558) ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมของ สถานศึกษา หมายถึง การยอมรับบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาที่เกิดจากผลการดำเนินงานในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ชุมชน และสังคมโดยรวม ของสถานศึกษา ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้หลัก ได้แก่ การรับรู้ประเด็นทางสังคม การให้บริการต่อสังคม การมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาในสังคม การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะของชุมชน การสร้างจิตอาสา ต่อสังคมการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพต่อสังคม

6.3 การประเมินความต้องการจำเป็นความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านกฎหมาย รองลงมา คือ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านมนุษยธรรม และด้านธรรมาภิบาล และด้านที่มีความต้องการจำเป็นต่ำสุด คือ ด้านเศรษฐกิจ อภิปรายรายด้านพบว่า

6.3.1 ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดอันดับแรก คือ ด้านกฎหมายซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเสริฐ ทองบริสุทธิ์ (2560) วิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผลการวิจัย พบว่า ในข้อปฏิบัติ ความรับผิดชอบต่อทางด้านกฎหมาย คือ การไม่ละเมิดสิทธิและส่งเสริมสนับสนุนเสรีภาพ การปฏิบัติตามกติกาสังคม การปฏิบัติตามมาตรการภาครัฐและการต่อต้านการทุจริต สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประทีป ทับโพน (2563) วิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียน สังกัดเทศบาล ผลการวิจัย พบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านกฎหมาย อยู่ในระดับมาก ส่วนองค์ประกอบย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การปฏิบัติตามปทัสถานทางสังคม ส่วนประเด็นย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีกระบวนการป้องกันทุจริต การให้ รับสินบนในทุกรูปแบบทั้งทางตรงและทางอ้อม หรือเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสีย นักเรียนสามารถร้องเรียนตาม

ช่องทางต่าง ๆ ได้ทันทีเมื่อพบเหตุการณ์ทุจริตและดำเนินการคุ้มครองผู้ร้องเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทรพร จันทรเปรม และศักดา สถาพรวงษา (2565) วิจัยเรื่อง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาในเครือโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ผลการวิจัย พบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านกฎหมาย ภาพรวม มีค่าเฉลี่ย ($PNI_{Modified} = 0.219$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ ข้อที่ 3 สถานศึกษามีกระบวนการส่งเสริมให้บุคลากรของสถานศึกษา มีความรู้ เรื่องสิทธิมนุษยชน และการเคารพสิทธิของผู้อื่น ($PNI_{Modified} = 0.235$) ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ในทุกสถานศึกษาควร ดำเนินกิจกรรมในทุกๆด้านที่อยู่ในความรับผิดชอบของสถานศึกษาให้เป็นตามครรลองของกฎหมาย กฎระเบียบ ของสถานศึกษา กฎเกณฑ์ ข้อบังคับของสังคมอย่างเคร่งครัด พร้อมทั้งส่งเสริมให้ครู บุคลากรทางการศึกษาและ นักเรียนยึดถือและปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเป็นรูปธรรม เป็นโรงเรียนสีขาวอย่างแท้จริงและสนองตอบนโยบาย ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ไว้ไว้ ดังที่ Carroll (1991) กล่าวว่าไว้ว่า ความรับผิดชอบด้าน กฎหมาย (Legal Responsibility) องค์กรต้องทำให้ถูกกฎหมาย กฎระเบียบ ในพื้นที่ที่ตนเองดำเนินธุรกิจอยู่ เพื่อ เป็นตัวควบคุมไม่ให้องค์กรคอยรับผิดชอบ แต่จะทำอะไรเพียงอย่างเดียวโดยไม่สนใจว่าจะอะไรจะเกิดขึ้นกับสังคม

6.3.2 ความต้องการจำเป็นลำดับสอง ด้านสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตน์ชัย สรสุวรรณ (2557) เรื่อง การบูรณาการความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า องค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประทีป ทับโพน (2563) ที่ ศึกษา เรื่อง กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียน สังกัดเทศบาล ซึ่งพบว่า สภาพที่พึงประสงค์มีการบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนสังกัดเทศบาล ด้านการดูแล สิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งเป็นจุดเน้นที่นำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาด้วย ความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียน สังกัดเทศบาลและสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทรพร จันทรเปรม และ ศักดา สถาพรวงษา (2562) เรื่อง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา ในเครือโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา พบว่า ภาพรวม ความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ ด้านสิ่งแวดล้อม ($PNI_{Modified} = 0.232$) รองลงมาคือ ด้านมนุษยธรรม ด้านธรรมาภิบาล ด้านเศรษฐกิจและกฎหมาย ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้เพราะ โลกในยุคปัจจุบันเกิดการเปลี่ยนแปลง และเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วในทุกๆด้าน แต่อาจทำให้มีผลกระทบที่ สะสมต่อโลกจนอาจส่งผลเสียต่อโลกใบนี้ภายหลัง ซึ่งในปัจจุบันจะพบว่า เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ เช่นอุทกภัย ภัยจากอุณหภูมิของโลกสูงขึ้น น้ำแข็งขั้วโลกละลายเร็วกว่าปกติ ป่าไม้ถูกทำลายอย่างไม่หยุดยั้ง เป็นต้น มนุษย์จึง ต้องเพิ่มความตระหนัก ลด ละ เลิก จากการทำลายสิ่งแวดล้อมดังที่ โสภณ พรโชคชัย (2563) ที่กล่าวไว้ในหนังสือ CSR ที่แท้เพื่อพัฒนาองค์กรให้ยั่งยืนและมีมูลค่าเพิ่มว่า การแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมใช้เพียงการรณรงค์ให้ประชาชน รักษาสิ่งแวดล้อม แต่ให้เน้นไปที่การป้องกันและปราบปรามผู้กระทำผิดด้านสิ่งแวดล้อมให้จริงจัง และใช้กฎหมาย และแรงบีบคั้นทางสังคมและจริยธรรมเป็นตัวช่วย นั่นเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นว่า ปัญหาในด้านความรับผิดชอบต่อ

สังคมในด้านสิ่งแวดล้อมนั้น เป็นสิ่งที่สถานศึกษาในเครือโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ต้องการให้มีการพัฒนามากขึ้น

6.3.3 ความต้องการจำเป็นลำดับสาม ด้านมนุษยธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประทีป ทับโพน (2563) วิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียน สังกัดเทศบาล พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็น เรียงจากค่าสูงสุดไปต่ำสุด ได้ดังนี้ ด้านมนุษยธรรม คือ การบริจาค ด้านสิ่งแวดล้อม คือ การดูแลสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ คือ คุณภาพของผลผลิต ด้านธรรมาภิบาล คือ การมีส่วนร่วม และด้านกฎหมาย คือ การปฏิบัติตามกฎหมายและมีแนวโน้มสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทรพร จันทรเปรม (2562) เรื่อง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา ในเครือโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา พบว่า ภาพรวม ความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ ด้านสิ่งแวดล้อม รองลงมาคือ ด้านมนุษยธรรม ด้านธรรมาภิบาล ด้านเศรษฐกิจและกฎหมายตามลำดับ เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ ข้อที่ 2 สถานศึกษามีการสนับสนุนให้บุคลากรของสถานศึกษามีการจัดตั้งกลุ่มเยาวชนอาสาสมัครหรือชมรมสร้างจิตอาสา เสียสละเพื่อเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครช่วยเหลือสังคม ที่เป็นเช่นนี้เพราะบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา รวมทั้งสังคมชุมชนมีความคาดหวังต่อโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรของโรงเรียน จะถ่ายทอด ความรู้สึกที่ดีงาม ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ถึงพร้อมด้วย ความเป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีความเสียสละใน ประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมโดยทำให้เป็นกิจกรรมที่เป็นส่วนหนึ่งของชีวิต ทำให้ชุมชน สังคมเกิดความสงบสุขอย่างยั่งยืน ดังที่ ภิรมย์ ลีกุล (2558) กล่าวว่า : ความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate social responsibility: CSR) หมายถึงการดำเนินกิจกรรมขององค์กร โดยมีการกำหนดนโยบาย การวางแผน การตัดสินใจ การสื่อสารประชาสัมพันธ์ การบริหารจัดการและการดำเนินงาน โดยคำนึงถึงประโยชน์แก่ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยควบคู่ไปกับเป้าหมายขององค์กร อย่างมีคุณธรรม จริยธรรมนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในสังคมอย่างยั่งยืน

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ความต้องการจำเป็นความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่า ด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นสูงที่สุด คือ ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านกฎหมาย ($PNI_{Modified} = 0.398$) รองลงมา คือ ด้านสิ่งแวดล้อม ($PNI_{Modified} = 0.366$) ด้านมนุษยธรรม ($PNI_{Modified} = 0.361$) และด้านธรรมาภิบาล ($PNI_{Modified} = 0.360$) และด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นต่ำสุด คือ ด้านเศรษฐกิจ ($PNI_{Modified} = 0.351$) นั้น สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สามารถนำไปกำหนดเป็นกลยุทธ์การ

บริหารสถานศึกษา ที่เน้นด้านสิ่งแวดล้อม ในประเด็นต่าง ๆ เช่น 1) สถานศึกษาการสร้างความตระหนัก เห็นคุณค่า มีจิตสำนึกที่ดีต่อสิ่งแวดล้อม 2) การปฏิบัติตนตามกฎหมายข้อบังคับหรือกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม อย่างเคร่งครัดโดยการช่วยเหลือรักษาสิ่งแวดล้อม 3) สถานศึกษามีกระบวนการสร้างความตระหนักให้บุคลากรของสถานศึกษาเห็นคุณค่า การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด เป็นต้น

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัย การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

7.2.1 ควรวิจัยเชิงคุณภาพที่ศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา สถาบันทางการศึกษา หรือ มหาวิทยาลัย หรือ การวิจัยแบบมีส่วนร่วม (PAR) ที่ได้มาจากความคิดเห็นของนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

7.2.2 ควรศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา และแนวทางการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา ในทุกสังกัด สพฐ หรือในสถาบันทางการศึกษาในประเทศไทย

8. สรุป

การวิจัยเรื่อง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

8.1 สภาพปัจจุบันด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความรับผิดชอบต่อด้านมนุษยธรรม รองลงมา คือ ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ความรับผิดชอบต่อด้านธรรมาภิบาล และความรับผิดชอบต่อด้านกฎหมาย ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความรับผิดชอบต่อด้านเศรษฐกิจ ตามลำดับ

8.2 สภาพที่พึงประสงค์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความรับผิดชอบต่อด้านมนุษยธรรม รองลงมา คือ ความรับผิดชอบต่อด้าน ความรับผิดชอบต่อด้านธรรมาภิบาล และความรับผิดชอบต่อด้านกฎหมาย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความรับผิดชอบต่อด้านเศรษฐกิจ ตามลำดับ

8.3 ความต้องการจำเป็นด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด คือ ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านกฎหมาย ($PNI_{Modified} = 0.398$) รองลงมา คือ ด้านสิ่งแวดล้อม ($PNI_{Modified} = 0.366$) ด้านมนุษยธรรม ($PNI_{Modified} = 0.361$) และด้าน

ธรรมาภิบาล ($PNI_{Modified} = 0.360$) และด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นต่ำสุด คือ ด้านเศรษฐกิจ ($PNI_{Modified} = 0.351$) ตามลำดับ

9. เอกสารอ้างอิง

- Carroll, A. B. (1991). The Pyramid of Corporate Social Responsibility: Toward the Moral Management of Organization Stakeholders. *Business Horizons*, 34(4), 39-48.
- International Organization for Standardization. (2010). *ISO 26000: Guidance on social Responsibility International Standard*. International Organization for Standardization.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Kotler, P., & Lee, N. (2005). *Corporate Social Responsibility: Doing the Most Good for Company and Your Cause*. Wiley.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2555). *แนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ*. บริษัท เมจิกเพรส จำกัด.
- เทียนชัย นาคแผ่น. (2561). *ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี*. [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่ (พิมพ์ครั้งที่10)*. บริษัท สุวีริยาสาส์นจำกัด.
- ประทีป พัทธอน. (2563). *กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนสังกัดเทศบาล*. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี.
- ประเสริฐ ทองบริสุทธิ์. (2560). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา*. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี.
- พิพัฒน์ นนทนารณ์. (2553). *การจัดการความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร*. อิงค์ปัยอนด์ บุ๊คส์.
- ภัทรพร จันทรเปรม และศักดา สถาพรวงษา. (2565). สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาในเครือข่ายโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ. *Journal of MCU Ubon Review*, 8(3), 925-936.
- ภิรมย์ ลีกุล. (2558). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงใต้*. [วิทยานิพนธ์การศึกษาระดับปริญญาโท]. [วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาโท]. มหาวิทยาลัย

บุรพา.

รัตน์ชัย ศรสุวรรณ. (2557). การบูรณาการความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal*, 7(2), 813-825).

สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ. (2563). ISO 26000 แนวทางแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม. สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ.

สุวิมล ว่องวานิช. (2550). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

โสภณพรโชคชัย. (2552). *CSR ที่แท้จริง*. ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.